

Evaluatie continuïteit adviezen ASD beleid sociaal domein 2019-2024

Adviesraad Sociaal Domein Nieuwegein, november 2025

Inleiding

In april 2022 gaf de Adviesraad Sociaal Domein in een brief aan de gemeenteraad aan waar de voornaamste opdracht ligt van de gemeente in het sociaal domein; Het vergroten van de zelfredzaamheid van de burger en het op lange termijn toegankelijk en betaalbaar houden van de zorg voor kwetsbare inwoners zijn daarin belangrijke aandachtspunten. Zowel de continuïteit in de adviezen van de ASD als in het gemeentelijk beleid worden in deze brief aangehaald. De ASD heeft voor zichzelf de continuïteit in de advisering als onderwerp van eigen onderzoek benoemd.

Het ligt voor de hand dit onderzoek iets verder terug te starten dan de komst van het nieuwe college in 2022, juist om beter zicht te krijgen op de continuïteit in de advisering over een langere periode. Het "Transformatieprogramma" dat de gemeente Nieuwegein enige tijd volgde is van een uitgebreid advies voorzien in 2019 en gold als leidraad voor het beleid. Dit programma is door de ASD ook weer aangehaald in het advies op de Koersnota voor het sociaal domein dat in 2023 is uitgebracht, vooruitlopend op de 'Koers Sociaal Domein', die op 25 januari 2024 is vastgesteld door de gemeenteraad.

Bij deze evaluatie is gekeken naar de schriftelijke adviezen die de ASD tussen 2019 en 2024 heeft uitgebracht, in de praktijk bestrijken deze adviezen slechts een deel van het werkveld van de Adviesraad Sociaal Domein (zie bijlagen).

Bevindingen van de evaluatie

De ASD heeft voor deze evaluatie 22 schriftelijke adviezen binnen de periode 2019-2024 bekeken (van de 32), op de meeste daarvan is een schriftelijke reactie ontvangen van het college. In deze selectie is meegenomen dat sommige adviezen terugkomen in latere adviezen, zoals het advies op de Meerjarenopgave Welzijn 2021-2024, waarin is voortgebouwd op de Transformatieagenda en de Toekomstvisie Welzijn van 2019 en de adviezen die de ASD daar in eerdere jaren over heeft uitgebracht.

Het voert te ver om de hele inventarisatie van de ASD weer te geven, zoals die in de werkgroepen van de ASD heeft plaatsgevonden en verder is besproken in de ledenvergaderingen. Wel willen we de meest opvallende aspecten hieronder benoemen, om vervolgens te komen tot enkele conclusies en aanbevelingen.

In het algemeen kunnen we constateren dat de adviezen van de ASD goed zijn ontvangen. We voelen erkenning in geconstateerde uitdagingen, en we zijn blij dat het college zich ook bereid toont om voorgenomen beleid bij te sturen op grond van onze adviezen. In grote lijnen zien we een consequente voortzetting van ingezet beleid. Toch

blijven er nog de nodige uitdagingen. Reden voor de ASD om positief-kritisch te blijven meedenken en aanbevelingen te geven voor verbetering van het welzijn en welbevinden van de inwoners van Nieuwegein.

Stysteemwereld versus leefwereld

Eén van die blijvende uitdagingen is het bij elkaar brengen van de systeemwereld, de (papieren) wereld van de bestuurders, en de leefwereld van de inwoners. Dit is een opgave binnen het hele sociale domein. De decentralisatie van Rijk naar de gemeenten van de ondersteuning in de zorg voor kinderen en jongeren (de Jeugdwet), thuis wonen (een herziene Wet maatschappelijke ondersteuning) of het vinden van werk (de Participatiewet), nu tien jaar geleden, is juist bedoeld om de zorg dichterbij te brengen en meer ruimte te bieden aan burgers om langer zelfstandig te kunnen blijven. Ook zouden zorgverleners meer ruimte krijgen en zou er ruimte komen om integraal te werken, zonder dat de burger van loket naar loket wordt gestuurd.

In diverse adviezen op het beleid van de gemeente Nieuwegein komt de integrale benadering aan de orde. Denk aan de wens tot "één gezin, één plan, één regisseur" in de jeugdzorg. Dit vraagt om afstemming met de diverse velden waaronder onderwijs, gezondheidszorg, hulpverlening, werk, inkomen en wonen. In welke mate er echt over de grenzen van afdelingen en instanties gekeken wordt, is moeilijk te achterhalen. Wel komt vaak de "privacy" terug als knelpunt in het delen van informatie.

Zelfstandig wonen

In 2015 sprak de gemeente de ambitie uit om 3500 woningen bij te bouwen vóór 2030, later bijgesteld tot 5000 woningen. Inmiddels is ook deze doelstelling alweer achterhaald en vervangen door het Omgevingsprogramma Wonen, waarover de ASD eveneens advies heeft mogen uitbrengen. Het is in dit verband goed om te vermelden dat er in Nieuwegein goede aandacht is voor wonen en zorg, voor klimaatadaptatie en voor samen wonen en samenwerken (Thuis in de Wijk). De disbalans in zorgvoorzieningen is met de ontwikkeling van de zogenoemde "zorgcirkels" (voorzieningen dicht bij huis) sterk verbeterd, al zijn we er nog niet. Ook aan de wens van inwoners om meer te doen in de wijk is goed gewerkt met 'Betere Buurten'. Het minst uitgewerkt is ons inziens de doelgroep jeugd. Dit verdient een doordacht vervolg, ook tegen het licht van de jeugd-dakloosheid die ontstaat uit gebroken gezinnen.

Opmerkelijk vinden we dat in ons (ongevraagd) advies over gemengd wonen in Meanderpark de aanbeveling om een ruimere ontmoetingsplek vorm te geven niet is overgenomen, terwijl het thema ontmoeting op andere plaatsen veel aandacht krijgt. Een aansluiting bij Rijnhuizen is eveneens gewenst. Ook over de regierol van de gemeente en de borging van het programma zijn er nog vraagtekens bij de ASD, al lijkt de onderlinge samenwerking bij Meander versterkt.

Tal van goede ideeën zijn in het woonbeleid voorbijgekomen, maar hoe worden deze vormgegeven? Denk aan kangoeroe- en aanleunfaciliteiten, prefab-woningen, nultredenwoningen, de komst van de verhuiscoach: welke resultaten hier precies zijn behaald, is voor de ASD niet duidelijk.

Knelpunt blijft het tekort aan starterswoningen (Rijnhuizen is voor starters te duur). Daarnaast zijn we in onze evaluatie van het (woon)beleid tot het inzicht gekomen dat bij de inrichting van de wijken onvoldoende rekening wordt gehouden met afhankelijkheid van met name oudere inwoners van (betaalbare) parkeervoorzieningen voor zichzelf en bezoekers, mantelzorgers en zo meer. De normen die de gemeente hier hanteert passen niet in het toekomstbeeld voor het sociaal domein.

In de woningbouw constateert de ASD dat er in de afgelopen jaren weinig vooruitgang is gekomen waar het gaat om een grote mate van ongelijkheid van partijen met diverse bestuurskracht, andere relaties en wisselende invloed in zeggenschap. Zijn hier afspraken te maken die de krachten beter in balans brengen? Steeds weer veranderende maatregelen van de landelijke overheid maken het noodzakelijk om als gemeente meer eigen regie te voeren en gebruik maken van formele bestuurskracht, waarmee een consistent beleid beter wordt gewaarborgd.

In het advies over Beschermd wonen (Regioplan U16) komen een aantal belangrijke aandachtspunten van de ASD terug, zoals integraal werken en het betrekken van inwoners en ervaringsdeskundigen bij diverse initiatieven. Bij ouderinitiatieven, ziet de ASD dat hier goede stappen worden gemaakt, maar op andere plaatsen hebben we weinig zicht op de wijze waarop cliëntvertegenwoordigers en ervaringsdeskundigen zijn betrokken. Ook ten aanzien van de inzet van de wijkteams vragen we ons af hoe de voortgang is.

Tenslotte merkt de ASD op dat wanneer de gemeente een pilot start om ervaring op te doen met een bepaalde aanpak of werkwijze, het niet altijd te volgen waarom een pilot slaagt of niet. Een voorbeeld is de verhuisservice waarbij met 50 mensen is gesproken, waarvan er uiteindelijk slechts 3 zijn geholpen. Welk effect heeft de instelling van verhuiscoaches? Hadden/hebben zij voldoende gereedschap om goede resultaten te boeken?

Een voorbeeld op het domein van de zorg is het experiment met het integraal Persoonsgebonden budget in 2021. Dit experiment is vrij plotseling beëindigd, zonder dat duidelijk is geworden waarom het vastliep of wat ervoor in de plaats is gekomen. Ook partners van de gemeente starten soms op "projectbasis" met bijvoorbeeld een uitbreiding van het jongerenwerk, maar wanneer het project geslaagd is en een blijvende plek krijgt is niet altijd duidelijk.

Eigen kracht

Het versterken van de eigen kracht van de inwoners komt onder andere terug in de adviezen op de inkoopstrategie Wmo-begeleiding en met name de inkoopstrategie Jeugdhulp. In dit advies stelt de ASD de vraag: wat wordt precies bedoeld met het woord "regie"? Wat betekent het om die regie bij de inwoner te leggen en hoe zich dat verhoudt tot de sociale teams (Geynwijs)? Wie bepaalt bijvoorbeeld of er tot "afschaling" kan worden overgegaan? In de reactie van het college op dit advies gaat het college daar uitgebreid op in en toont veel waardering voor dit "meedenken". De vraag wie sturend is, de inwoner of de gemeente, blijft actueel.

Als het doel is de zelfredzaamheid van de cliënt of inwoner te bevorderen, dan zal dit terug moeten komen in de aanpak van Geynwijs. De ASD acht het hiervoor van belang

de begeleiding steeds direct te evalueren met de betrokkene en niet te wachten op een volgend onderzoek, zoals ook toegelicht in een recent advies van de ASD bij de opzet van cliëntenpanels door Geynwijs.

In 2020 steunde de ASD het voornemen van de gemeente om de toen nog bestaande huishoudelijke hulp toelage af te schaffen. Dit jaar (2025) is voorgesteld de normen voor huishoudelijke hulp verder aan te passen in het licht van de noodzakelijke bezuinigingen. Van groot belang achten wij dat steun gewaarborgd blijft voor diegenen die de ondersteuning echt nodig hebben en niet zelf kunnen betalen.

In ons meest recente advies over de bezuinigingskeuzes/sluitende meerjarenbegroting zien we dezelfde zorgen die we hebben uitgesproken bij de adviezen op de inkoopstrategie met betrekking tot Geynwijs terugkeren. Cruciaal is dat Geynwijs voldoende in staat wordt gesteld (extra personeel, extra geld voor om- en bijscholing) om de dienstverlening blijvend te verbeteren. Ook de inschakeling van het "voorliggend veld" (eigen netwerken van bewoners en vrijwilligers) biedt in de ogen van de ASD niet altijd een zekere of passende ondersteuning: ook dit vraagt een blijvende investering van de gemeente.

Sociale basis

In ons advies over het beleidskader Jeugd 2023-2028 spreekt de ASD zich in positieve zin uit over het uitgangspunt van preventie. Dat begint bij het bieden van een goede sociale basis; dat houdt in: voorzieningen en mogelijkheden voor de jeugd om te kunnen groeien en te kunnen ontwikkelen. Maar wat valt daar dan onder? De ASD heeft de gemeente gevraagd dit in kaart te brengen, waarop het college de ASD uitnodigt hierover mee te denken en aangeeft dat dit meer duidelijk wordt in de omgevingsprogramma's, zoals die voor gezondheid, horeca, vrije tijd en veiligheid. Een goede leidraad voor het versterken van de sociale basis is ons inziens het rapport dat Movisie en het Verwey-Jonker Instituut in opdracht van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport eind 2024 hierover hebben uitgebracht.

In het advies op het Omgevingsprogramma Gezondheid 2024-2026 toont de ASD zich tevreden over de stappen die de gemeente heeft gezet, al blijven er grote zorgen waar het gaat om het daadwerkelijk bereiken van de burger en met name over de mate waarin de gemeente in staat is de gezondheidsrisico's bij de jeugd te verminderen.

Opmerkelijk is bijvoorbeeld het grote aantal kinderen (6 op de 10) dat kampt met psychische klachten. De ASD wijst daarbij op de rol die scholen kunnen hebben, bijvoorbeeld in het tegengaan van pestgedrag. Meer aandacht daarvoor blijft noodzakelijk, blijkt ook uit een inventarisatie bij scholen door de ASD.

De ASD is van mening dat jongerenwerkers een belangrijke, zo niet onmisbare bijdrage leveren ten aanzien van leefbaarheid, veiligheid en kansengelijkheid. Nieuwegein heeft in vergelijking met bijvoorbeeld Utrecht nog relatief weinig jongerenwerkers. Het college noemt het jongerenwerk in het kaderbeleid wel als schakel tussen het gezin, jeugdhulp, school en veiligheidspartners, maar in de praktijk is de basis voor het jongerenwerk in de ogen van de ASD nog te smal.

De ASD ziet daarnaast dat een lichte, laagdrempelige ondersteuning bij de opvoeding van grote waarde kan zijn, iets dat de gemeente ook ondersteunt. Ook daarbij zijn scholen en jongerenwerkers een belangrijke partner.

In 2023 bracht de ASD een advies uit over de dan nog op te stellen Koersnota sociaal domein. Belangrijke noties daaruit zijn een goede toegang tot voorzieningen voor alle inwoners, maatwerk, samenwerking tussen instanties en schrappen van overbodige en onnodige formele procedures. Plus een hoog niveau van participatie, iets dat alleen mogelijk is als de bestaanszekerheid van grote groepen inwoners wordt verbeterd. Mensen die leven in bestaansonzekerheid hebben immers aanzienlijk minder mogelijkheid om volwaardig deel te nemen aan de maatschappij.

Participatie

Een positieve ontwikkeling, zo heeft de ASD in 2020 in een advies aan het college uitgesproken, is de wijze waarop de lokale werkteams in Nieuwegein en de regio zijn ingezet om kwetsbare burgers te activeren en zo mogelijk terug te brengen op de arbeidsmarkt (zie advies op de Evaluatie Innovatieagenda WIL -Gemeenten 2019-2021). Recent is bij de WIL Lekstroom een "kwartiermaker" aangesteld om het systeem toekomstbestendiger te maken, gericht op efficiency en kostenbesparing. De ASD heeft onder meer zorgen om de continuïteit en bezetting van de lokale werkteams. Zeker ook de goede samenwerking met onder meer de wijkteams (Geynwijs) mag niet uit het oog worden verloren. Ook kan het werk van de lokale werkteams niet los worden gezien van het bevorderen van het sociaal ondernemerschap, waarbij het werk- en leerbedrijf WerkwIJSS een rol kan hebben. Kan de kennis en ervaring van deze voorziening beter worden benut, mogelijk worden uitgebouwd?

Deelname aan de samenleving

In een ongevraagd advies over de stijgende armoede (2022) komt onder meer het probleem van de voorlichting en communicatie naar voren. Welke mogelijkheden heeft de gemeente om extra stappen te zetten om inwoners te bereiken en concrete hulp te bieden bij het aanvragen van voorzieningen? De ASD is blij met de toename van het aantal ontmoetingsplekken in het stadhuis, in buurthuizen en elders. Inwoners en vrijwilligers kunnen zelf veel doen om elkaar te helpen met geldzaken, het aanvragen van hulp en zo meer en het is verheugend om te zien dat dat ook gebeurt. Ook in het programma 'Thuis in de Wijk' (zelfstandig wonen) is veel aandacht voor het verbeteren van de communicatie, voorlichting, bereikbaarheid van contactpersonen, wijkverbinders en zo meer. Hoewel we nog steeds geluiden horen dat ruimtes niet beschikbaar zijn of het contact met professionele ondersteuners moeizaam verloopt, loont het om hier in te investeren. De vaste insteek van de ASD is daarbij: kies voor een aanpak van onderop, dat wil zeggen: praat niet *over* inwoners of vrijwilligers maar *met* hen.

De Nieuwegeinse Stadspas biedt mogelijkheden voor inwoners om mee te doen aan tal van activiteiten. Zeker voor de jeugd is de pas van grote waarde. Voor de ASD is het daarom goed om in contact te blijven over wat er met de pas kan en wat er mee gebeurt.

Om te garanderen dat alle inwoners mee kunnen doen in de samenleving is het van belang ook letterlijk drempels te slechten. De ASD draagt bij aan het "Inclusieteam"

van de gemeente dat de toegankelijkheid verbetert voor bijzondere doelgroepen, zoals gehandicapten of minderheden, die het gevaar lopen te worden gediscrimineerd, en andere kwetsbare mensen. Adviezen tot verbetering hebben al een zichtbaar effect gehad op de stad, waarbij nog een wens is van de ASD om een clause op te nemen bij aanbestedingen waarin aannemers zich verplichten om voor een eindoplevering aan bepaalde inclusie-eisen te voldoen.

Voor de navolging van het VN-verdrag inclusie in GGZ problematiek zijn we nog steeds in overleg, mede ondersteund door de Koepel van Adviesraden. De grote vraag zal worden of de gemeente voor te nemen maatregelen financiering kan vinden. Het verdient aanbeveling hiervoor in ieder geval een reservering te doen.

Verder keert goede omgang en het zo mogelijk wegnemen van taalachterstanden in diverse adviezen terug, naast ook het wegnemen van een gebrek aan vertrouwen in de overheid bij mensen die bijvoorbeeld negatieve ervaringen hebben met het vragen van hulp (denk daarbij ook aan het toeslagenschandaal). In het advies bij het uitvoeringsplan Nieuwegein basisvaardig en het Deltaplan leeggeletterdheid (2023-2026) merken we op dat er al veel gebeurt. De ASD pleit ook hier voor meer inzet van ervaringsdeskundigen, wat ook in andere adviezen terugkomt. Waar gesproken wordt over het "voorliggend veld" (eigen netwerken van inwoners en vrijwilligers) helpt het ons inziens om dit domein goed in kaart te brengen en meetbare doelen of resultaten te benoemen. Daarmee krijgt de gemeente meer inzicht in wat er met het beleid bereikt is en nog bereikt kan worden.

In het advies op de Meerjarenopgave Welzijn 2021- 2024 spreekt de Adviesraad, met enig voorbehoud, zijn waardering uit op de hoofdlijnen van het beleid, maar er is ook teleurstelling, met name over de Meerjarenroutekaart die in de ogen van de ASD bij de totstandkoming van het beleid nog weinig concreet is. De gemeente besteed hier op dat moment nog weinig aandacht aan. Terugblikkend ziet de ASD echter ook een gunstige ontwikkeling: na een vertraging in de Coronajaren is er een versnelling gekomen in de daaropvolgende omgevingsprogramma's, Koersnota Sociaal Domein en Kadernota 2026.

De Adviesraad Sociaal Domein vraagt al jaren om een herkenbare samenwerking van gemeente en partners waarbij de inwoner een gezicht ziet in plaats van een organisatie. Wij vragen daarin een regisserende rol van de gemeente, zoals ook verwoord in ons advies op de Koersnota Sociaal Domein ("bepaal niet *voor*, maar *in overleg met* de inwoner"). Het is goed dat dit door de gemeente wordt onderschreven, maar hoe dit wordt waargemaakt in de praktijk blijft voor ons onduidelijk.

Waar samengewerkt wordt met de Lekstroomgemeenten en (de regio) Utrecht, kan de gemeente meer doen om helder te maken wat de (gezamenlijke) leerpunten of ontwikkelpunten zijn, bijvoorbeeld in een goede verslaglegging of in gesprekken die de ASD met ambtenaren of wethouders heeft.

Conclusies en aanbevelingen

Gedurende de gehele periode 2019- 2024 is er steeds sprake geweest van intensieve samenwerking tussen de gemeente en de ASD. In het algemeen geldt dat suggesties

van de ASD goed worden meegenomen in de definitieve versie van de nota's. Bij ongevraagde adviezen wordt de ASD uitgenodigd de problematiek te bespreken.

Aandachtspunten die in verschillende adviezen steeds terugkomen zijn: eenvoudig taalgebruik, open communicatie, niet praten óver, maar mét inwoners, met vrijwilligers, met ervaringsdeskundigen, en met beleidsmedewerkers die vanuit hun werkveld collega's tegenkomen en samen voor het beste gaan.

Voor het versterken van de continuïteit zijn de belangrijkste aandachtspunten voor zowel de ASD als de gemeente: het vastleggen van eerder behaalde resultaten (lerende organisatie), integraal werken, het versterken van de zelfredzaamheid van de inwoner en oog houden op de (knelpunten in de) uitvoering.

Lerende organisatie

Het bewaken van de continuïteit hangt mede af van personen. Mensen die zich langere tijd inzetten voor een specifiek aandachtsveld. Een aanbeveling voor de ASD is om de namen van de leden die actief hebben meegewerkt aan een advies op te nemen. Dat maakt het eenvoudiger om later nog eens navraag te doen over hoe zaken gelopen zijn.

Het is meer in het algemeen veelal lastig om te achterhalen of de doelen van het beleid zijn gehaald. Een toevoeging van een actiepuntenlijst bij het beleid zou meer inzicht kunnen bieden in wat er gelukt is en wat niet.

Ook wordt meestal niet vastgelegd welke lessen worden geleerd in de ontwikkeling en uitvoering van de programma's. Het maken van een overzicht, mogelijk met checklist, kan helpen voor het vervolg. Dit geldt in het bijzonder voor de pilots die de gemeente aangaat. Hoe wordt duidelijk of een pilot slaagt of niet? Is vastgelegd wie de initiatiefnemer is geweest, hoe de pilot is verlopen, etc.?

Integraal werken

Veel adviezen van de ASD ondersteunen de integrale aanpak zoals die benoemd is in het beleid. Denk bijvoorbeeld aan het ideaal van "één gezin, één plan" in de uitvoering van het Jeugdbeleid. Daarnaast vraagt een integrale aanpak om een vaste samenwerking tussen de gemeentelijke diensten en (overheids)instanties (ontschotting). Voor de ASD valt moeilijk na te gaan hoe de gemeente werkt aan een meer integraal beleid of welke stappen gezet worden om dichterbij het ideaalbeeld te komen. Belangrijke aandacht verdient de deelname in netwerken. Binnen netwerken wordt vaak duidelijk waar de dwarsverbanden liggen en welke aandachtsvelden mede van belang zijn voor het welslagen van beleid.

Versterken zelfredzaamheid

Een belangrijke aanbeveling aan de gemeente is: geef de inwoner het stuur in handen. De inwoner heeft vaak te maken met een ongelijke machtsverhouding en is voor zorg en ondersteuning vaak afhankelijk van de gemeente of andere instanties. Waar in het beleid vaak expliciet de inwoner centraal staat, stuit de inwoner bij de uitvoering van beleid op muren die hij of zij op eigen kracht maar moeilijk kan doorbreken.

Een sterke sociale basis moet antwoord bieden op problemen bij diverse doelgroepen, waaronder de jeugd (schoolverzuim, verslaving, criminaliteit en zo meer). Maar hoe

goed kennen ambtenaren die basis? Een goede inventarisatie van de sociale basis ziet de ASD als een belangrijke stap die de gemeente kan zetten om het inzicht in de werking van de sociale basis te versterken. De handreiking van Movisie en het Verwey-Jonker Instituut kunnen daarbij behulpzaam zijn ('Sociale basis versterken, investeren in de toekomst', Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2024).

Beleid en uitvoering van beleid

Wat de inwoner precies gaat merken van het beleid, wordt pas duidelijk in de uitvoering. In de reactie van het college op de adviezen bij beleidsnota's reageert het college veelal positief op de aandachtspunten die de Adviesraad heeft voor de uitvoering ("we nemen dit mee"). Een aandachtspunt voor de ASD is dat hoe nauwkeuriger kan worden omschreven waar de knelpunten liggen, hoe concreter de reactie van het college kan zijn. Tegelijkertijd kan het zijn dat de vragen van de ASD naar de uitvoering nog niet zijn uitgewerkt op het moment dat het beleid gevormd wordt. In dat geval is het zaak dat de ASD een vinger aan de pols houdt waar het gaat om de vraag of de plannen en de goede voornemens zoals die in het beleid zijn benoemd worden waargemaakt. Wat de gemeente kan doen, is de ASD betrekken bij de evaluatie van het beleid, waarmee een betere invulling wordt gegeven aan de taak van de ASD om ook de uitvoering van beleid van advies te voorzien. De evaluaties van het Omgevingsprogramma Gezondheid en de Koers Sociaal Domein bieden hiervoor een kans. Daarnaast kan de ASD ambtenaren of andere betrokkenen uitnodigen om een tussentijdse stand van zaken te geven op lopende processen, zoals de versterking van de leefbaarheid en veiligheid in de wijken, de inzet van de wijkteams of de uitwerking van het Integraal Zorg Akkoord.

Bijlagen

Bijlage 1: Werkveld Adviesraad Sociaal Domein Nieuwegein

Kort samengevat geeft de ASD gevraagd of ongevraagd advies aan het college over het sociaal beleid en de uitvoering van het sociaal beleid¹. In de praktijk kent deze advisering verschillende vormen:

- Het college deelt een concept-beleidsplan met de ASD voor advies.
De ASD geeft in dit geval zijn bevindingen mee aan de opsteller van het beleid, die deze opneemt in de uiteindelijke beleidsnotitie. De ASD kan er voor kiezen om daarnaast een (schriftelijk) advies uit te brengen aan het college waarin de aandachtspunten, aanbevelingen en vragen zijn verwoord. Het college zal op dit advies een reactie sturen. Indien er wordt afgeweken van het advies, moet het college uitleggen waarom dit is (zie voetnoot hieronder: taak zoals vastgelegd in de Verordening ASD Nieuwegein).
Dit advies wordt (met de reactie van het college) door het college toegezonden aan de gemeenteraad die het beleid vaststelt.
- Het college kan de ASD raadplegen bij de uitvoering van beleid. Denk aan een aanbesteding voor zorgaanbieders, het opstellen van een uitvoeringsplan of het inrichten van een participatietraject.
De ASD geeft dan zijn aandachtspunten mee aan het college (via de behandelend ambtenaar). Aandachtspunten of vragen worden veelal mondeling besproken, zowel ambtelijk als met de wethouder(s). Indien de ASD dit noodzakelijk acht, brengt deze aanvullend een advies uit aan het college. Het college zal hier schriftelijk op reageren, en/of voorstellen om nader overleg te voeren.
De gemeenteraad wordt doorgaans middels een raadsinformatiebrief op de hoogte gebracht van uitvoering, inclusief de advisering van de ASD (en andere betrokken partijen).
- De ASD kan het college adviseren vóór een concept-beleidsplan wordt opgesteld. In dit geval zal het advies als input dienen bij de opstelling van beleid. In dit geval zal het college bij de uiteindelijke vaststelling van het beleid een reactie geven aan de ASD met daarbij een uitleg indien er is afgeweken van het advies.
Dit advies wordt (met de reactie van het college) door het college toegezonden aan de gemeenteraad die het beleid vaststelt.
- De ASD kan het college ongevraagd adviseren.
Een concept-advies zal met de meest betrokken ambtenaren en betrokken wethouder(s) worden besproken; en mogelijk ook met andere betrokken partijen. Het uiteindelijke advies wordt toegezonden aan het college en het college zal hier schriftelijk op reageren.
De adviezen of aanbevelingen die de ASD in een ongevraagd advies geeft, kunnen gericht zijn aan de gemeente (bij de opstelling van nieuw beleid of de uitvoering van beleid) en/of aan de ASD zelf bij het adviseren op nieuwe of vergelijkbare ontwikkelingen binnen het sociaal domein.
Het college zal dit advies, met de reactie van het college, ter kennisname sturen aan de gemeenteraad.

- De ASD kan daarnaast een verkenning doen van onderwerpen binnen het sociaal domein. Deze verkenning kan plaatsvinden met inwoners, betrokken partijen (denk aan zorginstellingen, scholen, cliëntenraden of bewonersorganisaties) en/of ambtenaren. Deze verkenning hoeft niet te leiden tot een advies, vaak leidt het wel tot vragen aan ambtenaren of aan het college. De bevindingen kunnen worden betrokken bij de advisering zoals hierboven beschreven. Op een aantal terreinen (zorg, wonen, jeugd en participatie) heeft de ASD vaste werkgroepen die onderwerpen volgen aan de hand van casussen, informatie van kenniscentra en zo meer. Deze ervaringen worden betrokken bij het geven van advies. Voor bijzondere onderwerpen wordt doorgaans een taakgroep samengesteld die een verkenning doet.
- Daarnaast zijn enkele leden van de ASD betrokken bij langdurige processen, zoals inclusie, de transitie in de zorg en 'Thuis in de Wijk' (zelfstandig wonen). Leden participeren in overleggen en geven aandachtspunten mee in lijn met eerdere adviezen of beleidsdoelen, waarbij met name het perspectief van de inwoner centraal staat.
- Tenslotte zijn de leden van de Cliëntenraad van de WIL (Lekstroom) in de regel tevens lid van de (plaatselijke) Adviesraad Sociaal Domein. Deze leden zoeken afstemming en samenhang in de adviezen van de Cliëntenraad en de ASD.

Bijlage 2:

Adviezen op beleidsnota's die zijn besproken in deze evaluatie

Een overzicht van alle adviezen van de ASD Nieuwegein is te vinden op:

[Adviezen ASDN - ASD Nieuwegein](#)

Voor deze evaluatie zijn de volgende adviezen besproken:

- 1) Meerjarenopgave Welzijn 2021-2024
- 2) Omgevingsprogramma Gezondheid 2024-2026
- 3) Wmo en Jeugdhulpverordening gemeente Nieuwegein (2019)
- 4) Beleidsregels Wmo en jeugdhulp (2020)
- 5) Jeugdzorg 18-/18+ (2020)
- 6) Regionale Inkoopstrategie Jeugdhulp (2021)
- 7) Beleidskader Jeugd 2023-2028 (2023)
- 8) Regionale Inkoopstrategie Jeugdhulp (september 2021)
- 9) Beleidskader Jeugd 2023-2028 (oktober 2023)
- 10) Programma 'Geldwijs' (2019)
- 11) (regionaal) Inkooptrajecten Woningaanpassingen en huishoudelijke hulp (2023)
- 12) Afschaffen Huishoudelijke Hulp Toelage (2020)
- 13) Woonwijs (2021)
- 14) Regioplan Beschermd Wonen U16 2023- 2028
- 15) 'Gemengd wonen' Meanderpark (2023)
- 16) Inrichting van de WsW en de Participatiewet (2021)
- 17) evaluatie Innovatieagenda WIL-gemeenten (2021)
- 18) Plan van Aanpak Energiearmoede (2023)

- 19) Uitvoeringsplan 'Nieuwegein basisvaardig' / Deltaplan Laaggeletterdheid 2023 – 2026
- 20) Uitvoeringsprogramma Inclusie Nieuwegein 2023 -2026
- 21) Koers Sociaal Domein (2023)
- 22) Omgevingsprogramma Wonen (2024)

ⁱ De taak van de ASD is als volgt vastgelegd in de Verordening ASD Nieuwegein:

De Adviesraad heeft tot taak gevraagd advies te geven over voorstellen tot gemeentelijke regelgeving, beleid, plannen en uitvoering daarvan binnen sociaal domein; dit met uitzondering van de uitvoering van taken door de WIL (Lekstroom): hierover adviseert de Cliëntenraad.

De Adviesraad kan verder ongevraagd advies geven op grond van eigen waarneming in de leefwereld van inwoners.

Het college stelt de gemeenteraad in kennis van de adviezen van de ASD.

De Adviesraad doet niet aan belangenbehartiging van individuele personen of groepen.

Het college zorgt er voor dat ASD de informatie ontvangt die nodig is voor de advisering. Het college informeert de Adviesraad over de opvolging die wordt gegeven aan het advies. Bij afwijkingen van het advies geeft het college een reden waarom er van het advies wordt afgeweken.